

Est. J.

58.

1882.

A-6125

A-6125 Inv. nr. 274

Pärnu Eesti-rahwa

K a l e n d e r

ehf

Täht-raamat

1882

aasta pääle, pärast

Jeesuse Kristuse

fündimist.

Sel aastal on 365 pääwa.

Pärnus,

trükitud ja müüa J. W. Worm'i pärijate juures.

ENSV JA
Kirjandusmuuseumi
Arhiiviraamatukogu

39211

Märkide seletamine.

 noor kuu. esimene weerand.

 täis kuu. viimne weerand.

P. Püha. — p. päev ja pärast. — h. hommiku.
L. lõuna. — ö. öhtu ja ööse. — e. enne.

Nasta aead.

Kewade hakkab 8. Märtsil öhtu kellu 6, 41 min.

Sui hakkab 9. Juunil p. l. kellu 2, 53 min.

Sügise hakkab 11. Septembril hom. kellu 5, 14 m.

Tali hakkab 9. Detsembril öhtu kellu 11, 30 min.

Jõulu ja Wastla päawa wahet on 6 näd. 4 päawa.

Sensuri poolest lubatud.

Riigas, 28. Augustil 1881.

Mõne sünduse mälestus ja arw.

	Aastad.
Maaailma loomisest	5831
Jesuse Kristuse sündimisest	1882
Tartu-linna alustamisest	852
Mill' ristiusk Viivimaale tuli	691
Tallinna-linna alustamisest	663
Pärnu-linna alustamisest	627
Püskirohu leidmisest	540
Naamatu trükitunsti leidmisest	442
Lutteruse õige usu ülesvõtmisest	363
Wanast kattuaceast	225
Toomba põlemisest	198
Suurest näljast Viivi- ja Gestimaal	187
Peeterburgi-linna alustamisest	179
Teisest kattuaceast	172
Mill' meie maa Weneriigi walitsuse alla sai	172
Tartu suure kooli eht akadeemi asutamisest	80
Mill' uusi rõugid panema hakati	79
Kui Brantsus Mustu tuli ja teda Weneriigist hoopis wälja aeti	70
Gestimaa talurahwa priits lastmisest	65
Meie Keisri härra Aleksandre III. sündimisest	37
Viivimaa talurahwa priits lastmisest	63
Uue kiriku-saaduse järel Sumalateenistus	51
Krimmi sõda hakatusest	28
Meie armuline Keiser Aleksander III. walitsemas	2
Mill' wiimane suur hinge-kirjutus oli	24
Wenemaa rahwa priits lastmisest	21
Mill' üleüldine wäeteenistus hakkas	9

Kristuse ümberlõikamisest. Luuk. 2, 21.

1 Reede	Nääri-pääw.	Aita Sumal!
2 Laup.	Nabel	Pehme õhk.

Joosepi põgenemisest. Matt. 2, 13.

3 Pühap.	P. p. Nääri p.	Heitlik
4 Esmasp.	Genof	taewaš.
5 Teisip.	Set	Lume
6 Reknad.	3 Kun. Püh.	tuisf.
7 Neljap.	Rein	☉ 6, 12' õ.
8 Reede	Erart	Tuulene
9 Laup.	Kaspar	ja

Jeesus 12 aastat wana. Luuk. 2, 41.

10 Pühap.	1. P. p. 3 K. P.	niiſke
11 Esmasp.	Hugu	õhk.
12 Teisip.	Reinhold	Tuulene.
13 Reknad.	Katso	☾ 9, 21' h.
14 Neljap.	Pälo	Sula
15 Reede	Weelikš	ilm.
16 Laup.	Madli	

Pulmad Raana linnas. Joann. 2, 1.

17 Pühap.	2. P. p. 3 K. P.	Lõnise p.
18 Esmasp.	Erwaim	Niiſke lumi.
19 Teisip.	Saara	Pilweš.
20 Reknad.	Waab. Sebast.	Waga
21 Neljap.	Needo	ja alati
22 Reede	Wintſend	☉ 7, 35' h.
23 Laup.	Laala	pilwine

Töötégiaist wiina mäel. Matt. 20, 1.

24 Pühap.	9. P. e. Kr. ii. P.	taewaš.
25 Esmasp.	Paawli pääw	Niiſke.
26 Teisip.	Hans	Paras
27 Reknad.	Netta	külm.
28 Neljap.	Kaarel	
29 Reede	Saamuel	
30 Laup.	Luudolw	☾ 10, 10' h.

Seeme langeb mitmesuguse maa pääle. Luuk. 8, 4.

31 Pühap.	8. P. e. Kr. ii. P.	Külm.
-----------	---------------------	-------

1	Isel tõuseb päite t. 8, 50 min.; lähäb looja t. 3, 29 min.
11mal	" " " 8, 33 " " " " 3, 52 "
21jel	" " " 8, 12 " " " " 4, 17 "

1 Esmasp.	Brigitte	Külm.
2 Teisip.	Küünla päät	Selge
3 Keisnäd.	Hanna	taevast.
4 Neljap.	Mai	Külm
5 Reede	Ugaata	lähäb
6 Laup.	Toora	 4, 26' h.

Kristuse kannatamisest. Luuk. 18, 31.

7 Pühap.	7. P. e. Kr. ii. P.	kangemaks.
8 Esmasp.	Saalomoni	Paras
9 Teisip.	Wastla päät	külm.
10 Keisnäd.	Tuhka päät	Annab
11 Neljap.	Roosa	lund.
12 Reede	Karoliina	 11, 7' ö.
13 Laup.	Meliita	Selge.

Kristust kiusatakse. Matt. 4, 1.

14 Pühap.	1. P. paastus.	Pehme
15 Esmasp.	Tiina	
16 Teisip.	Suula	ilm.

17 Keisnäd.	Palwe päät	Sula.
18 Neljap.	Anton	Heitlik
19 Reede	Susanna	
20 Laup.	Alon	ilm.

Raananea-maa naesest. Matt. 15, 21.

21 Pühap.	2. P. paastus.	 2, 16' h.
22 Esmasp.	Peetre päät	Külm.
23 Teisip.	Miina	Selge.
24 Keisnäd.	Madise päät	Külm lähäb
25 Neljap.	Alma	
26 Reede	Nestor	kangemaks.

Suure Majesteeti Keisri Härra Aleksander III. sündimise päät.

27 Laup.	Klaudius	Annab lund.
----------	----------	-------------

Kristus ajab kurja waimu wälja. Luuk. 11, 14.

28 Pühap.	3. P. paastus.	 11, 4' ö.
-----------	----------------	---

11mal t. 7, 45 min.; lähäb looja t. 4, 44 min.
 11mal " " " 7, 17 " " " " 5, 11 "
 21mal " " " 6, 52 " " " " 5, 33 "

1 Esmasp.	Ado	Annab lund.
2 Teisip.	Lowiisa	
Keiserliku Majestäti auujärje saamise pääw.		
3 Kesknäd.	Kade	Kaunis
4 Neljap.	Adrian	Külm.
5 Reede	Bridrif	
6 Laup.	Kotwrid	Heitlik

Kristus jõuab 5000 meest. Joann. 6, 1.

7 Pühap.	4. P. paastus.	☉ 1, 54' ö.
8 Esmasp.	Pööri pääw	taewaš.
9 Teisip.	Ewald	Annab
10 Kesknäd.	Mit	lund
11 Neljap.	Kaupu	ja
12 Reede	Kregor	tuiškab.
13 Laup.	Ernst	

Jeesus wiatabse tiwidega. Joann. 8, 46.

14 Pühap.	5. P. paastus.	☉ 3, 10' ö.
15 Esmasp.	Matilde	Annab
16 Teisip.	Kaabriel	lund.

17 Kesknäd.	Druuta	Enamište
18 Neljap.	Anuo	pilwene
19 Reede	Joosep	
20 Laup.	Miila	taewaš.

Kristuse sisesõitmisest. Matt. 21, 1.

21 Pühap.	6. P. paastus.	Wihmased
22 Esmasp.	Kael	☉ 7, 23' ö.
23 Teisip.	Diits	ja tulesed
24 Kesknäd.	Koort	ilmad.
25 Neljap.	Suur Neljap.	P. M. p.
26 Reede	Suur Reede.	Wihma.
27 Laup.	Kustaw	

Kristuse ülestõusmisest. Mark. 16, 1.

28 Pühap.	1. Ülest. P.	Shtult
29 Esmasp.	2. Ülest. P.	felge.
30 Teisip.	Kad	☉ 8, 7' h.
31 Kesknäd.	Seetel	Kaunis foe.

1. sel tõuseb päite t. 6, 25 min.; lähäb looja t. 5. 55 min.
 11mal " " " 5, 54 " " " 6, 20 "
 21. sel " " " 5, 26 " " " 6, 43 "

1 Neljap.	Karjalaskm. p.	Soe ja
2 Reede	Ingel	kuiw.
3 Laup.	Berdinand	

Jeesus näitab ennast jüngritele. Joh. 20, 19.

4 Pühap.	1. P. p. üll. P.	Wäga selge.
5 Esmasp.	Maksim	☉ 11, 15' ö.
6 Teisip.	Kõlestin	Tuulene
7 Kesk-näd.	Aaron	ja
8 Neljap.	Maalken	annab
9 Reede	Lauß	wihma.
10 Laup.	Leo	

Heast karjatsfest. Joann. 10, 11.

11 Pühap.	2. P. p. üll. P.	Bali
12 Esmasp.	Tuulus	tuul.
13 Teisip.	Juf	☉ 8, 33' ö.
14 Kesk-näd.	Künni pääw	Soe ja
15 Neljap.	Leemet	
16 Reede	Kaarin	waga.

17 Laup.	Kuudolw	Wihma.
----------	---------	--------

Üüritse aja pärast. Joann. 16, 16.

18 Pühap.	3. P. p. üll. P.	Tuulene.
19 Esmasp.	Maia	Tormine
20 Teisip.	Pärt	ja
21 Kesk-näd.	Siim	selge.
22 Neljap.	Kaajus	☉ 10, 7' h.
23 Reede	Jüri pääw	Kenad
24 Laup.	Albert	ilmad.

Kristuse äraminemisest. Joann. 16, 5.

25 Pühap.	4. P. p. üll. P.	Markuse p.
26 Esmasp.	Toots	Soe.
27 Teisip.	Ädu	Selge.
28 Kesk-näd.	Waabu	Tuulene
29 Neljap.	Raimund	☉ 2, 11' p.l.
30 Reede	Ernst	ja wilu.

11mal	"	"	"	4, 25	"	"	"	7, 33	"
211mal	"	"	"	3, 58	"	"	"	7, 56	"

1 Laup.	Wolbri pääw	Tormine.
Digest palumiseft. Joann. 16, 23.		
2 Pühap.	5. P. p. ül. P.	Annab
3 Esmasp.	+ leidm. p.	sooja
4 Teisip.	Tiiu	wihma.
5 Kesknäd.	Kottart	9, 9' h.
6 Neljap.	Suur ristip.	Soe
Keiserliku kõrguse Suurwürsti auujärje pärija Nikolai Alekxandrowitshi sündimise pääw.		
7 Reede	Setta	ilm.
8 Laup.	Laas	
Röömustajast. Joann. 15, 26.		
9 Pühap.	6. P. p. ül. P.	Sagedad
10 Esmasp.	Kärt	wihma
11 Teisip.	Wiktor	saod.
12 Kesknäd.	Tidrik	Wäga wilu
13 Neljap.	Wiitso	2, 18' h.
14 Reede	Kristjan	ja tuul.
15 Laup.	Sohwi	
Pühast Waimust. Joann. 14, 23.		
16 Pühap.	1. Suiste P.	Annab

17 Esmasp.	2. Suiste P.	wihma.
18 Teisip.	Serik	Tuulene.
19 Kesknäd.	Wiilip	10, 10' ö.
20 Neljap.	Pill	Ilm lähäb
21 Reede	Triinu	soojemaiks.
22 Laup.	Mili	

Jeesus ja Nikodeemus. Joann. 3, 1.

23 Pühap.	3 aino Jum. P.	Selge.
24 Esmasp.	Ester	Soojad
25 Teisip.	Urbanus	selged
26 Kesknäd.	Eduard	6, 46' ö.
27 Neljap.	Peet	pääwad.
28 Reede	Willem	
29 Laup.	Mats	

Rittast mehest ja Laatsaruselt. Luuk. 16, 19.

30 Pühap.	1. P. p. 3a. J. P.	Selge.
31 Esmasp.	Nelli	

11mal	"	"	3, 13	"	"	"	8, 42	"
21sel	"	"	2, 56	"	"	"	9, 1	"

1 Teisip.	Jlo	4. küli nädal.	Wilu ja
2 Kesknäd.	Märta		wihmane.
3 Neljap.	Liiso		☉ 8, 10' ö.
4 Keede	Widriika		Heitlik.
5 Laup.	Poniwaatsius		

Suurest õhtu jõumaeast. Luuk. 14, 16.

6 Pühap.	2. P. p. 3a. J. P.	3. küli nädal.	Annab
7 Esmasp.	Lukretsia		rohkeste
8 Teisip.	Medardus		wihma.
9 Kesknäd.	Pikkem pääw		Soe.
10 Neljap.	Blawius		Müristab.
11 Keede	Peep		☉ 7, 38' ö.
12 Laup.	Toobi		Selge.

Aratadunud lambast. Luuk. 15, 1.

13 Pühap.	3. P. p. 3a. J. P.	2. küli näd.	Wilu
14 Esmasp.	Tetlow		õhk.
15 Teisip.	Wiit		Selge ja
16 Kesknäd.	Justiina		tuulene.

17 Neljap.	Kristi	2. t. n.	Selged
18 Keede	Homeer		hommikud.
19 Laup.	Tints		☉ 7, 45' h.

Olge armulised. Luuk. 6, 36.

20 Pühap.	4. P. p. 3a. J. P.	1. küli nädal.	Annab
21 Esmasp.	Rael		mürista-
22 Teisip.	Tiit		mise wihma.
23 Kesknäd.	Uksel		Wahel
24 Neljap.	Jaani pääw		selged
25 Keede	Wiiu		☉ 11, 28' ö.
26 Laup.	Sereemias		hommikud.

Rohkest kala-saagist. Luuk. 5, 1.

27 Pühap.	5. P. p. 3a. J. P.	1. küli nädal.	Annab
28 Esmasp.	Toosua		sagedaste
29 Teisip.	Peeter Pauli p.		wihma.
30 Kesknäd.	Lilla		

1ksel tõuseb päike t. 2, 46 min.; lähäb looja t. 9, 14 min.

11mal	"	"	2, 45	"	"	"	9, 17	"
21ksel	"	"	2, 54	"	"	"	9, 14	"

1 Neljap.	Seobald	Raunis soe.
2 Keede	Heina Maarja p.	Heitlik.
3 Laup.	Korneelius	☉ 8, 38' h.

Variseeride õigusest. Matt. 5, 20.

4 Pühap.	6. P. p. 3 a. J. P.	Annab
5 Esmasp.	Anselm	natuks
6 Teisip.	Hektor	sooja
7 Kesknäd.	Semeetrius	wihma.
8 Neljap.	Kilian	
9 Keede	Annika	
10 Laup.	7 wennaste p.	Wilu

4000 mehe söötmisest. Mark. 8, 1.

11 Pühap.	7. P. p. 3 a. J. P.	☉ 11, 54' h.
12 Esmasp.	Hindrik	wihm.
13 Teisip.	Mareta päaw	Slm
14 Kesknäd.	Ponawent	felgib
15 Neljap.	Apostl. lahke	ja lähäb
16 Keede	Larats	soojemaks.
17 Laup.	Aleksius	

Wale-prophetibest. Matt. 7, 15.

18 Pühap.	8. P. p. 3 a. J. P.	☉ 3, 38' ö.
19 Esmasp.	Kabe	
20 Teisip.	Eliias	Soojad
21 Kesknäd.	Daaniel	päewad.
22 Neljap.	Maria Magd.	

Suure Majesteeti Keisri Proua Maria Weodorowna nime päaw.

23 Keede	Kirsti	Sagedatmü-
24 Laup.	Kristiina	ristamised.

Ületõhtusest maea-pidajast. Luut. 16, 1.

25 Pühap.	9. P. p. 3 a. J. P.	☉ 5, 50' h.
	Jaakobi päaw.	

26 Esmasp.	Anna	Hommiku
27 Teisip.	Marta	felge,
28 Kesknäd.	Plaatu	muidu
29 Neljap.	Olewi päaw	palju
30 Keede	Enn	wihma.
31 Laup.	Erm	

11mal	"	"	"	3, 26	"	"	"	"	8, 45	"
21jel	"	"	"	3, 47	"	"	"	"	8, 23	"

Jeruusalemma ärarikkumiseft. Luut. 19, 41.

1 Pühap.	10. P.p. 3a. J. P.	☉ 10, 47' ö.
2 Esmasp.	Ellinoor	Annab sooja
3 Teisip.	August	wihma.
4 Keefnäd.	Mia	
5 Neljap.	Romaanus	Shtuti selge.
6 Keede	Eugenius	
7 Laup.	Lõnu	Enamiste

Wariseerist ja tõlnerist. Luut. 18, 9.

8 Pühap.	11. P.p. 3a. J. P.	felged tuule-
9 Esmasp.	Kotlep	sed päewad.
10 Teisip.	Lauritse pääw	☉ 2, 31' h.
11 Keefnäd.	Olga	
12 Neljap.	Klaara	Alati selge.
13 Keede	Made	Heitlik.
14 Laup.	Eusebius	

Kurdist ja teeletumast. Mart. 7, 31.

15 Pühap.	12. P.p. 3a. J. P.	Küli M. p.
16 Esmasp.	Sisak	☉ 10, 55' ö.
17 Teisip.	Willibald	Ilmad

18 Keefnäd.	Leeno	lähwad
19 Neljap.	Seebald	õige
20 Keede	Pernart	hääks ja
21 Laup.	Wilibert	forraliseks.

Preestrist ja Samaaria-mehest. Luut. 10, 23.

22 Pühap.	13. P.p. 3a. J. P.	Soe.
23 Esmasp.	Sakaarias	☉ 3, 3' ö.
24 Teisip.	Pärtli pääw	Heitlik.
25 Keefnäd.	Ludwik	Selge.
26 Neljap.	Nataalie	Annab
27 Keede	Seppart	wihma.
28 Laup.	Kusti	

Kümnest pidalitõbisest. Luut. 17, 11.

29 Pühap.	14. P.p. 3a. J. P.	Wilud
30 Esmasp.	Aleksander	ööd.
31 Teisip.	Rebekka	☉ 2, 35' ö.

Suure Majesteti Keisre Herra nime pääw.

Isel tõuseb päite t.	4, 13 min.	lähäb looja t.	7, 55 min.
11mal " " "	4, 36 " " "	" " "	7, 27 "
21sel " " "	4, 59 " " "	" " "	6, 58 "

1 Kesknaäd.	Egidius	Sagedad
2 Neljap.	Liisa	mihma
3 Reede	Mango	saod
4 Laup.	Mall	ja wilud

Mammonast. Matt. 6, 24.

5 Pühap.	15. P. p. 3a. J. P.	päewad.
6 Esmasp.	Magnus	Soe.
7 Teisip.	Regiina	
8 Kesknaäd.	Maria sünd. p.	☾ 3, 5' ö.
9 Neljap.	Pruuno	Selge
10 Reede	Liina	
11 Laup.	Pööri pääw	taewaš.

Maini-linna surnust. Luuf. 7, 11.

12 Pühap.	16. P. p. 3a. J. P.	Wihma.
13 Esmasp.	Amaatus	Selge ilm.
14 Teisip.	Risti ülend.	☾ 6, 47' h.
15 Kesknaäd.	Nikodeemus	
16 Neljap.	Leena	Heitlik.

17 Reede	Tõns	Pilwes.
18 Laup.	Liitus	

Wee-tõbiseft. Luuf. 14, 1.

19 Pühap.	17. P. p. 3a. J. P.	Wilu
20 Esmasp.	Saana	õhk.
21 Teisip.	Matteuse p.	Wihma.
22 Kesknaäd.	Moorits	☾ 3, 54' h.
23 Neljap.	Hoofea	ja
24 Reede	Joann. sam.	kena
25 Laup.	Kleopas	ilm.

Suuremast täjust. Matt. 22, 34.

26 Pühap.	18. P. p. 3a. J. P.	Waga.
27 Esmasp.	Nadolw	Wilu ja
28 Teisip.	Wentfel	segane
29 Kesknaäd.	Wihkle pääw	õhk.
30 Neljap.	Hironimus	☾ 7, 38' h.

1sel tõuseb päike t. 5, 13 min.; lähäb looja t. 6, 26 min.

11mal	"	"	5, 47	"	"	"	5, 56	"
21sel	"	"	6, 10	"	"	"	5, 27	"

1 Reede	Wolmer	Wihmane
2 Laup.	Prants	ilm.

Alwatud inimesest. Matt. 9, 1.

3 Pühap.	19. P. p. 3 a. J. P.	Lõikuse P.
4 Esmasp.	Prantsiskus	Külm
5 Teisip.	Amaalie	õhk.
6 Keisnäd.	Wiides	Heitlik.
7 Neljap.	Alwiil	Wihma.
8 Reede	Saamel	☾ 1, 31' h.
9 Laup.	Pridrik	Külm

Pulma riidest. Matt. 22, 1.

10 Pühap.	20. P. p. 3 a. J. P.	tuul.
11 Esmasp.	Purkart.	Ulati
12 Teisip.	Walwrid	niiske.
13 Keisnäd.	Angelus	Pilwes.
14 Neljap.	Willemiine	☾ 4, 10 ö.
15 Reede	Hedwig	Selge
16 Laup.	Tekla	

Kuninga-mehe poeas. Joann. 4 47.

17 Pühap.	21. P. p. 3 a. J. P.	taewas.
-----------	----------------------	---------

18 Esmasp.	Luuka pääw	Waga ja
19 Teisip.	Dige usu ü. w. p.	kena
20 Keisnäd.	Wendelin	ilm.
21 Neljap.	Ursel	☾ 8, 35' ö.
22 Reede	Kel	Enamiste
23 Laup.	Sewerin	pilwine

Kawalast sulasest. Matt. 18, 23.

24 Pühap.	22. P. p. 3 a. J. P.	taewas.
25 Esmasp.	Krispin	Waga.
26 Teisip.	Amandus	Heitlik.
27 Keisnäd.	Kapitoolin	Annab
28 Neljap.	Siimon	külma
29 Reede	Eltz	
30 Laup.	Abfalon	☾ 0, 56' h.

Kohtu rahast. Matt. 22, 15.

31 Pühap.	23. P. p. 3 a. J. P.	wihma.
-----------	----------------------	--------

1sel	tõuseb päike t. 6, 34 min.;	lähäb looja t. 4, 57 min.
11mal	" " " 6, 59	" " " 4, 29
21sel	" " " 7, 24	" " " 4, 3

1 Esmašp.	Pühade päew	Miiske.
2 Teisip.	Hingede pääw	Saeab
3 Keſknäd.	Dto	wihma ja
4 Neljap.	Lotta	lund.
5 Reede	Leenard	
6 Laup.	Anno	10, 18' h.

Sairi tütreft. Matt. 9, 18.

7 Pühap.	24. P.p. 3 a. J. P.	Natuke
8 Esmasp.	Aleksandra	külma.
9 Teisip.	Teodor	
10 Reßnäd.	Martin Lutter	Palju niisket
11 Neljap.	Martin piiskop	lund.
12 Reede	Soonaß	Selge
13 Laup.	Urkaadius	☉ 3, 39' h.

Girmjast äraſautamiſeſt. Matt. 24, 18.

14 Pühap.	25. P.p. 3a. J. P.	taewaš.
Suure Majesteeti Keisri Proua sündimise päew.		
15 Esmasp.	Leopold	Tuulene.
16 Teisip.	Alse	

17 Resfnåd.	Ottomar	Külm
18 Meljap.	Sokraates	lähäb
19 Keede	Liisbet	kangemaks.
20 Laup.	Namos	© 4, 33' d.

Wiimfest tohtopäewast. Matt. 25, 31.

21 Pühap.	26. P. p. 3 a. J. P.	Surnute P.
22 Esmasp.	Pastian	Pehme.
23 Teisip.	Kleement	Selged
24 Kesknäd.	Goosias	ööd.
25 Neljap.	Kadrina pääw	Näture
26 Reede	Konrad	lund.
27 Laup.	Sesaias	

Kristuse siäse söitmifest. Matt. 21, 1.

28 Pühap.	1. Kr. tul. P.	☉ 5, 14' d.
29 Esmasp.	Ewald	Kõlm lähäb
30 Teisip.	Andrese pääw	kangemaks.

1. Ikel tõuseb päike t. 7, 52 min.; lähäb looja t. 3, 26 min.

11mal	"	"	"	8, 16	"	"	"	"	3, 17	"
21fel	"	"	"	8, 37	"	"	"	"	2, 57	"

1 Keskäd.	Arnold	Käre
2 Neljap.	Meeta	külm.
3 Reede	Koola	
4 Laup.	Barba	Pilmes.

Viimse pääwa tähtedest. Luut. 21, 25.

5 Pühap.	2. Kr. tul. P.	☾ 6, 16' ö.
6 Esmasp.	Nikolaus	Annab
Suurwürsti Nuujärje pärija nime pääw.		
7 Teisip.	Maunus	natuke
8 Keskäd.	Maria saam. p.	lund.
9 Neljap.	Lühem pääw	Paras
10 Reede	Suudit	külm.
11 Laup.	Woldemar	

Joannes wangi tornis. Matt. 11, 2.

12 Pühap.	3. Kr. tul. P.	☾ 5, 18, ö.
13 Esmasp.	Luutsia	lund.
14 Teisip.	Nikaasius	Selge
15 Keskäd.	Joanna	ja
16 Neljap.	Alwiina	waga.
17 Reede	Hinno	Paras

18 Laup.	Kristohw	külm.
----------	----------	-------

Joannese tunnistus. Joann. 1, 19.

19 Pühap.	4. Kr. tul. P.	Annab
20 Esmasp.	Abraham	☾ 2, 27' ö.
21 Teisip.	Tooma pääw	rohkeste
22 Keskäd.	Beata	lund.
23 Neljap.	Zohwer	Paras
24 Reede	Adam. Gewa	külm.
25 Laup.	1. Jõulu P.	

Siimeon ja Anna. Luut. 2, 33.

26 Pühap.	2. Jõulu P.	Enamiste
27 Esmasp.	Ev. Johann.	pilwine
28 Teisip.	Süüta laste p.	☾ 7, 36' h.
29 Keskäd.	Noa	taewas.
30 Neljap.	Laawet	Luislab.
31 Reede	Silvester	

11sel tõuseb päike t. 8, 53 min.; lähäb looja t. 2, 56 min.

11mal	"	"	9, 1	"	"	"	2, 58	"
21sel	"	"	8, 52	"	"	"	3, 1	"

Päikese- ja kuu-warjutamised.

Sell aastal on kaks päikese-warjuta-
mist, sellest esimene meie maal nähtaw on. Kuu
ei saa sell aastal mitte warjutatud. Pääle selle
on üks Weenusse möödaminek päikese
eest. Täieliku, meie maal nähtawa
päikese-warjutamine hakkab 5. Mail kell
7, 59 minutid hommiku ning lõpeb kell 9, 36 mi-
nutid hommiku.

Täädaandmine,

mil raamatud posti pääle peawad äraantud saama.

Raha kirjad, patid ning muud hinnawäärilised paberid
ja dokumendid, wõetakse iga esmaspääw, keskädal, nelja-
pääw ja laupääw enne lõunat, kello 9st kuni kello 1ni
wasto ja muud kirjad, kui neil tembeldud kumärid eht post-
margid peal, wõiwad iga pääw ja igal aeal, selle tarbeks
välja pandud kasti sisse pandud saada. Kirjad mis wäl-
jamaale lähwad, peawad ülemal nimetatud päiwil enne
lõunat postkontoris äraantud saama. Raha raamatud, pa-
tidid ja muud hinna wäärilised paberid ning dokumendid
antakse neilsammal päiwil ja aeal välja, mil neid wasto-
wõetakse, aga peab jellel, kes ise kirjutada ei mõista, kirju-
taja kaasas olema, kes wastowõtmiise üle postiraamatusse
peab kirjutama.

Kroonu-pühad,

mis uue kiriku-saaduse järele ka Maa kiri-
kutes tulewad pidada.

1. Künla-kuu 26. pääwal. Meie suure Keisri härra ja
tõige Weneriigi Siwalitseja Aleksander Aleksand-
rowitschi sündimise pääw.

2. Paastu-kuu 2. pääwal. Meie suure Keisri härra
Aleksander Aleksandrowitschi walituse haka-
tuse pääw.

3. Lehe-kuu 6. päewal. Isejaarewits'i Suurwürost auu-
järje pärija Nikolai Aleksandrowitschi sündimise
pääw.

4. Heina-kuu 22. pääwal. Suure Majesteeti Keisri
Proua Maria Weodorowna nime pääw.

5. Lõikuse-kuu 30. pääwal. Meie suure Keisri härra
Aleksander Aleksandrowitschi nime pääw.

6. Talwe-kuu 14. pääwal. Suure Majesteeti Keisri
Proua Maria Weodorowna sündimise pääw.

7. Jõulu-kuu 6. pääwal. Keiserliku kõrguse Suurwürost
Auu-järje pärija nime päew.

Neid sinatsid kroonu-pühi peetakse nenda kui Paastu
jutluse päiwi.

**Keisri Särja Isivalitseja
suguselts.**

Aleksander III. kõige Venerigi Isivalitseja
ja Keiser ja ka Poolamaa Kuningas j. n. e.,
sündinud 26. Veebruaril 1845.

Maria Feodorowna, Keisri Proua, sün-
dinud 14. Novembril 1847.

Nende lapsed: 1) Iseaaarewits, Suurwürl
ja Kuujärjepärija Nikolai Aleksandro-
wits, sünd. 6. Mail 1868. 2) Georg
Aleksandrowits, sündinud 27. Aprillil
1871. 3) Ksenia Aleksandrowna,
sünd. 25. Märtsil 1875. 4) Michail Alek-
sandrowits, sündinud 22. Novembril
1878.

Keisri mennad:

1) Suurwürl Wladimir Aleksandro-
wits, sünd. 10. Aprillil 1847.

Dema proua Maria Pawlowna, sündi-
nud 14. Mail 1854.

Nende lapsed: 1, Kirill Wladimi-
rowits, sündinud 30. Septembril 1876.
2, Boris Wladimirowits, sündinud
12. Novembril 1877. 3, Andrei Wla-
dimirowits, sündinud 2. Mail 1879.

2) Suurwürl Aleksei Aleksandrowits,
sündinud 2. Januaril 1850.

3) Suurwürl Sergei Aleksandrowits,
sünd. 29. Aprillil 1857.

4) Suurwürl Paul Aleksandrowits,
sünd. 21. Septembril 1860.

Keisri õde:

Suurwürstina Maria Aleksandrowna,
Edinburgi hartsogi prints Alfredi proua,
sünd. 5. Oktobril 1853.

L a a d a

p ä i w e n ä i t u s .

N ä ä r i = k u u ,

7mal Orgital, 2 pääwa, Tartus, 3 nädalat ja
Wõrus lina laat. 7. Heinaste lina laat, 2 p.
10. Haapsalus, 2 p. 17. Koloweres, Lääne-
maal, 2 p. 20. Wõru linnas. 25. Pärnus,
hooste ja lina laat, 3 p. ja Wolmariis lina
laat. 26. Reblaste=mois., lina laat, 2 p.
27. Rakwere=linn., 2 p. Raplas, 3. Reedel
pärast Nääri p.

K ü ü n l a = k u u ,

2sel Paldisis, ja Wõrus. Walfas ja Wil-
landis, saksa laat, mõlemad 8 p. 4. Tartus,
lina laat. 6. Narwas, 4 p. ja Paides. 8.
Walfas lina laat. Lihulas, esmaspäawal enne
Wastlap. 15. Willandis lina laat; Kiigas
hobuste laat, ja Wõnnus lina laat. Aud-
rus, reede enne Wastlap. 22. Wõrus saksa
laat 8 pääwa. 27. Lemsis lina laat.

P a a s t u = k u u ,

1. ja 2. Bärkeni moisas, Allendorwi kiriku
juures, hob. laat. Keila kiriku juures esmasp.
pärast 3. püha paastus, 2 p. Palmis mois.,
Tallinna maal, pääw pärast lihawõte pühi.
Willandis, nädal pärast Suurt Meljapääwa.

J ü r i = k u u ,

10. ja 11. Wõru linn. Kauba laat. Ubenurme
kih. Luudingi laat. 20. Ruhjas ja Anijõe=mois.
Harju Saani kih. 25. Wana Sakkenhowi=mois.

L e h e = k u u ,

9mal Rabinas.

J a a n i = k u u ,

11mal Wõnnu=linnas, 7 p. ja Tshernas. 16. Rakwere=linnas, 2 p. 20. Riigas, 3 näd. Tallinnas, saksaalat, 2 näd., Paides, ja Palmfi mõisas, Tallinnamaal 3 p. 20. Wõru=linnas. 22. Willandi linnas 2 p., Paju mõisas, Saaremaal 2 p. 26. Tarwaste mõisas. 27. Tallinnas ja Waskas. 29. Tartus.

H e i n a = k u u ,

2sel Pärnus, ja Kartsi= mõisas 10. Kuresaare linnas, saksa laat, 12 p. 20. Pärnus, saksa laat 3 näd., ja Riigas willa laat, 3 p. 26. Wolmris.

L ö i k u s e = k u u ,

1sel Saaremaal, Tamma kihelkondas, Sere= mõis., 3 p. 7. Wõru linnas. 10. Lemsi= linnas, Moisekaste= mõis. Wõru=maal, ja Walga=linnas. 15. Helme= mõis. 24. Waste= Rose= ja Roosi= mõis., Wiru=maal. 27. Uue= mõisas, Willandi=maal. 28. Killingi= mõisas. 29. Lelle= mõisas. 30. Kaantso= mõisas.

M i h k l e = k u u ,

2sel Abja=, Tammi= ja Torke mõis. Saa=

remaal. 4. Råbina= mõis. 6. Saakeperi= mõis, Helme kih. 8. Rõuge mõisas ja Tartu linnas. 9. Adseli=, Kastna= ja Purtniko= mõis. 10. Mõnniste=, Patkul= ja Eldre= mõis. Paide= linn. Wanas Salatsi, Sõrgaweres ja Muhumaal, Suures mõisas. 13. Põdrawere mõis. 14. Antso= mõis., Uue= mõis. ja Haap= salo= linn. 15. Kuresaare= ja Põltsamaa= linnas, Koorte= ja Salatsi= mõis. 17. Kirepil, Tartumaal. 18. Audru= mõis. 20. Wändra= mõis. ja Narwa linnas. 21. Paldiski, Sanno= mõis. ja Wolmeri= linnas. 22. Palmfi mõisas, Tallinna maal. 24. Tõhwi, Lihula=, Willandi= ja Wõru=linnas. 26. Tallinnas, ja Kuresaare linnas. 29. Mihkli kiriku juures; Reblast= ja Keila= mõis. Walga= Rakwere=, Tartu= ja Wastse=linnas. Pärnus, esmasp. ja teisip. enne Mihkli p. Tõdelehtmes, Harjumaal nädal pärast Mihklit. Raplas, 1. reedel pär. Mihklit.

W i i n a = k u u ,

1sel Heinaste mõisas 2 p. ja Kaarma Suures= mõisas. 4. Koloweres. 5. Råbinas ja Uwi=

nurmes, Lohusoo küla juures, 2 p. 6. Tar-
waste-mõis. 7. Võru lina laat. 9. Lemsi-
linn. ja Taali wabrikus. 10. Rõo-mõis. 11.
Wana Sakkenhowi-mõisas. 13. Matskivi
mõisa. 15. Lustivere- ja Wetsi-mõis. 16.
Wõnno-linnas. 18. Sindi mõisas. 19.
Kullina mõisas, Tallinnamaal. 20. Wändra,
Kausa mõisas. 23. Wolmeri-linnas.

T a l w e = k u u ,

1. Tartus, lina laat. 5. Paides, lina
laat, 2 p. 6. Patti mõisas, lina laat. 10.
Mustwee-külas, ja Võru-linnas. 15. Wi-
galas, Läänemaal, lina laat, 2 p. ja Wolt-
weti-mõis. 20. Walga-linnas lina laat. 25.
Willandis ja Wolmaris lina laat.

J ü u l i = k u u ,

5. Põdraweres, lina laat. 5. Rõbinas.
10. Paides ja Wõnnus, lina laat. Märja-
maal, 3. Kristuse tulemise püh. Pärnus, es-
maspääw ja teisipääw enne Jõulu. 27. Walkas.

Uue aasta laul.

Wiisil: Kes Jumalat nii laseb teha.

Sell kallil uue aasta päewal
Küll soowib õnne igamees.
Ja on ka rahwast suurel hulgal
Mei' Seesust kir'kus tänamas
See armu eest, mis Tema teind
Sell aastal mis on mõõda läind.

Nii mõni meist on mulda läinud
Ja magab rahul haua sees;
See mitmel' kurwastuse teinud,
Weel täadmata, mis ees:
Kell' elus oli kange jõud,
Ka teda wõttis kinni haud!

Küll on siis kõik maailma päewad
Siin ilmas nõnda mõõda läind.

Ka meie filmad seda näewad,
Mis Looja on nii armsast teind:
Et rõõmu tunneb igamees,
Auujärje püäl ja sauna sees.

Ta iga seisus koorma kannab
Mis üksnes surm wõib lõpeta;
Küll Teesus pärast rõõmu annab,
Kuiš Tema ise õpetas:
Et igawest saäl Teda näen
Ta püha ingli seltsi jäen.

Kõik lootus olgu Looja püäle
Siin ilmas meie elu sees;
Küll juhatab meid õige teele
Ta sõna, mis on meie ees;
Kui teeme selle järel siin,
Siis kaub mure, waew ja piin.

See kes on loonud maad ja mered,
See on ka saadnud pääwad, õdd,
See kaitseb linnad, külad, pered
Ja õnnistab kõik kätte tõdd.
Sest Teda usu, palu sa,
Ta wõib sind kõikis aidata.

Ta lasseb pilwed kofku tulla,
Ta kastab omast armust maad;
Siis lõikus saab ka rohke olla,
Ja saame näha rõõmsad a'ad. —
Jah! — aga kõik see tuleb siis,
Kui rahwa käes on õige wiis!

Mo Sumal! tee, et põllud, wäljad
Sell aastal hästi kaswaksid,
Ja nõnda, kui kõik tõuswad haljad,
Ka walmist wiisja annaksid:
Et mitte rikkus talwel külm,
Ei suil ka raske kõue ilm.

Oh Sumal! saada pahandused
Siit meie maast ja rahwa seast!
Et igal pool saaks armastused
Ja lepmised näha heast:
Küll siis kõik hästi korda läaks,
Kui rahwas selle päewa näaks!!

Kaks kasilast.

Lühike jutt Eesti rahwa elust.

Dru talu Maret oli ilus ja jumekas tüdruk. Ega see siis ka ime ei olnud, kui mõnigi küla noor mees teda hää meelega nägi ja iseeneses mõtles: „Kes Mareti omale naaseks võtab, see saab ilusa abikaasa, see on tõsi. Rahju et mina veel ei või abieluõhke heita.“

Maret oli peremehe tütar. Tema isa ei olnud rikkas mees, aga tal oli nii palju, et igapäewast leiba võis saada. Isa oli enne teise peremehe sulane olnud ja sulasepõlves ka naese võtnud. Mareti ema oli ka tubli perenaene ja oma mehe truult abikaas. Sest ep see tuli, et Maret ilusaste üles kasvas ja niisama tublik inimeseks sai kui emagi. Nõnda oli siis Maret ihu ja hinge poolest terve ja rikkumata tüdruk.

Maretil oliwad ka veel kaks nooremat õde

ja üks wanem ja üks noorem wend. Nõnda oli tema wanematel siis ühte kofku wiis last.

Dru talu peremees, Mareti isa, Jüri, oli niisama mõistlik inimene kui tema naanegi. Mingisugust walet ega paha asja tema ei sallinud, waid teenis õiglase töõga oma leiba. Koht, mis ta kääs oli, ei olnud mitte ta oma waid ta maksis ta eest renti mõisa. Seda teame ju igauks, et rendikoha pidajad ialgi kes teab kui rikkaks ei wõi saada. Ta waatas aga selle pääle kõige enam, et inimene tubli töõtegija on.

Magu ütlefin, oli külas mõnigi mees, kellele Maret meele pärast oli. Meil on iseäranis kahe mehega tegemist. Esimene oli üks peremees, nimega Jaak, kes alles kaunis noor ja poisimees oli. Tema oli oma silma Mareti pääle wisanud. Seine oli üks sulane, nimega Mart, osaw ja truult oma teenistuses. Temale oli ka Maret üliwäga armas.

Ühel pühapäewal pärast lõunat oli küla koolitoas lugemine. Maret läks sinna. Ka su-

lane Mart oli saäl. Kui lugemine möödas, hakkas Maret kodu minema. Mardil oli see sama tee, sest tema teenimise koht oli Dru talu ligidal. Seel hakkasivad nad kahekesste juttu ajama ajaviitmiseks, sest tee oli enam kui kolm wersta pikk.

„Koh Maret, kuida käsi käib?“ küsis Mart, kui Mareti järele oli jõudnud.

„Dle terwe küsimast!“ wastas Maret. „Praegu ei wõi kaewata ühti.“

„Eks ole täna wäga ilus kewadene ilm?“ ütles Mart.

„Ilus küll,“ wastas Maret.

„Kas wiljad Teil kõik ju maha külitud?“ küsis Mart.

„Jah, juba see tõd kõik tehtud,“ oli wastus.

„Kas tead, Maret?“ sõnutas Mart.

„Mis asja?“ küsis Maret.

„Seda mis mull sulle on ütelda?“ lisas Mart juure.

„Kust mina wõin seda teada!“ ütles Maret.

„Mina armastan sind,“ hüüdis Mart, kelle haäl warisema löi.

„Ära nalja tee,“ ütles Maret ja löi naost tulipunaseks.

„Ei ma tee nalja, Maret,“ hüüdis Mart. „Mul on päris tõsine lugu käes. Waata, Maret, mul on nõuu naest wõtta. Ma olen küll teise mehe sulane, aga ma teenin nii palju, et me mõlemad wõime leiba saada. Mina ei ole mitte laisk inimene; aga kes tõd tahab teha, see saab ikka süüa. Sina Maret oled küll peremehe tütar, aga kui sa mind ka armastad siis loodan, et sa mind wasta wõtad omale meheks. Koh, Maret, mis sa ütled selle pääle?“

Mart oli ilus mees, seda peab ütleva. Tubli tödmees oli ta ka, seda teadis terwe küla. Hää südamega inimene oli ta niisama, seda teadis jälle igaüks. Ei olnud ta ka rumal mees, see oli niisama igaühele tuttav. Kõik see pidi ju ka oma jagu iga noore tütarlapsse südamesse mõjuma. Toodik ega

pillaja ta ei olnud, see oli ka hästi teada. Rõik küla pidas tasi lugu.

Maret ldi weel punasemaiks ega saanud sõna suust wälja.

„Armas Maret, wasta mulle kas sa tahad mulle tulla wdi ei,” palus Mart, „siis tean, kuda lugu on ja kas wdin loota.”

„Tahan küll,” wastas Maret wiimaks wiivitades ja hābenedes.

„Sumal tānatud, see on rōdmustaw wastus,” diiskas Mart suure rōdmuga. „Aga ūtle nūūd, Maret, kas su wanemad on sellega rahul, et sa mind, kes sulane olen, wasta wōtad:”

„Tsa on küll hāā ja helde minu wasta olnud,” wastas Maret. „Ma loodan, et ta ka nūūd mitte selle wasta ei saa olema, kui ma sind wasta wōtan. Ole aga ise nii hāā ja rāāgi temaga selle asja pārast. Ema mind wist küll ei saa keelama, nii palju kui seda jōuan ette armata.”

„Noh, see oleks ju wāga lōbus, kui nad oma luba annaksiwad,” ūtles Mart. „Mull

on sulle ka weel ūtelda. Nagu tead, on meie peremehe maa pāāl kaks sauna. Teisest saunast lāheb saunamees lōikuse ajal wālja. Nūūd olen mina juba peremehega rāākinud, et siis mina sinna sauna elama lāhen. Tema on sellega rahul. Mina jāen muidugi oma teenistusesse, aga iga õhtu, kui tōd otsas on, tulen kodu. Sāāl saunas wdime esite küll elada seni kaua, kui mull õnn juhtub omale kohta leida. Sa kas tead, Maret, mull on ka juba enam kui sada rubla kōkku hoitud. Kui ma pārast just ūhe paraja koha leian, siis wdin juba rendist ūhe jao āra maksta. Küll me ikka lābi saame.”

„No jah, see on wāga hāā,” ūtles Maret, „ega siis minagi hakka laisklema. Usinaid tōdliisi on alati tarwis; ma wdin kui oma wāike talitus tehtud, ka tōde minna ja oma jagu teenida. Ma olen õppinud tōd tege-ma, ja selle pārast ei ole see mulle sugugi raske. Laiska elu ma ei armasta!”

Nōnda wiisi juttu ajades ja tulema aja kohta nduu pidades jōudsiwad mõlemad Ma-

reti kodu ligidalle. Et nüüdse pruutpaari wahel selle juures ühe kâsi mõni kord teise omase juhtus ja siis õige soojalt teist waotas, et mõni kord ja nimelt Sumalagajâtmise juures musu matsatas, ega mull seda ei ole asja jutustada, see oli ju noorte inimeste eneste asi. See pidi ju sala sündima, sest asi ei pidanud enne kellegi muu kõrwa puutama, kui Maret wanematega oli räägitud.

Maret läks kodu ja jättis wärawa all Mardiga Sumalaga ja andis talle kätt, nagu ei oleks midagi sündinud. Seda Sumalagajâtmist oli aga ometi üks näinud ja selle üle wihastanud, ja see oli peremees Jaak, kes Maretis isaga õuue pâäl juttu nähti ajawat.

„Tere ka, Maret,“ ütles Jaak, kui Maret õue astus.

„Tere tere,“ wastas Maret ja läks läbi õue tuppä.

Jaak oli ka ära märkanud, et Maret punasem näost oli kui muidu. Peagi arwas ta, et ehk midagi on sündinud. Wist oli, nii arwas ta, Mart talle mõnda isiaralist asja

kõnelenud. Ta meel sai pahaks ja süda sai täis, aga ta ei näidanud oma meelepaha mitte. Ta oli Maretis isaga põllutöö üle rääkinud, aga ta nõuu Dru talusse tulles oli hoopis teine olnud. Nüüd rääkis ta edasi järgmisel wiisil:

„Kuule, Dru peremees, mull oli ka üks asi süda tulla.“

„Ütle aga asi ära,“ wastas Maretis isa.

„Magu tead,“ ütles Jaak õige toredaste, „olen mina peremees. Ma olen nõuueks wõtnud naest wõtta. Üdrukuid saaksin ja leiaksin ma küll, kes mulle tuleksiwad, minu pärast iga sõrme pâäle kümme tükki. Kas tead, Dru peremees, kümme tükki iga sõrme pâäle! Aga ma — ma ei taha neid.“

„Kas siis juba mõne oled leidnud, keda sa tahad?“ küsis Dru peremees.

„Olen küll leidnud,“ wastas Jaak, „ja kas tead, kes see on? See on minu tütar Maret. Seda tahan küll naeseks saada. Ega sull ometigi midagi selle wasta ei ole. Minul on perenaest waja ja sinul on muidugi juba

kolm tütart. Maret võib minuga rahul olla; ega ta paremat meest ei leia."

Aga Dru peremees teadis küll, mis mees Jaak oli. Jaak päris oma wanemate käest, kes mõlemad juba mulla all magasivad, küll kaunis hää rendi koha ja kaunis suure jau warandust, aga mis see kõik aitas, kui ta tubli ega töökas mees ei olnud ega oma majas hääb korda ei pidanud. Enamaste iga õhtu oli ta kõrtsist leida, pää purjus ja riidu tehes. Et warandus, mis wanematest päritud, sel wiisil enam kahanes kui kaswas, see ei olnud sugugi ime, sest liig joomine maksab ka palju raha. Sulane Mart ja Dru talu peremees käisivad küll ka wahest kõrtsis teistega juttu ajamas ja jõiwad selle juures toobi ehk pudeli õlut ära, kuida just kellelgi paras oli, aga liiale ei läinud nad ialgi, waid pidasivad alati mõtetu ega ei kaotanud mõistust pääst. Kui mõistlik mees ei arwanud Dru peremees oma tütrelle Maretile mitte just suureks õnneks, kui see oleks Jaagule läinud. Ta ütles selle pärast Jaagule:

"Kui minu tütar Maret sind wastu võtab, siis ei taha ma selle wasta olla sest ma olen iseeneselle töotanud, et mina oma last kellelegi ei sunni minema. Keda ta ise tahab, seda võtan mina ka wäimeheks wasta, kui ta aga tubli mees on."

"No jah, siis on ju asi korras," wastas Jaak. "Maret tuli praegu kodu ja me võime ta käest warsti küsida. Ega tema mind ära ei põlga, seda ma tean juba."

"Jah, seda võime küll teha," ütles Mareti isa ja läks tuppa Maretit kutsuma. Ta tuli peagi Maret ja ema seltsis jälle õue tagasi.

"Maret," ütles nüüd isa, "Mae peremees Jaak on siia tulnud selle pärast, et ta sind omale tahab naaseks saada. Kas tahad temale minna wõi ei?"

"Ei taha," oli Mareti kindel wastus.

"Tõhoh, mis lugu siis see on, et mind wasta ei võeta?" küsis Jaak ja ldi häbi ja wiha pärast kahwatuks. "Miks pärast sa siis mulle ei tule?"

„Miks pärast? See on minu asi," vastas Maret.

„Siis ei või saäl midagi parata," lisas nüüd Maret isa oma poolt juure. „Ma ütlesin juba, et ma oma tütar ei sunni sellele minema, keda ta ei soovi."

„No jah, nüüd tean küll, miks Maret mulle ei tule," ütles Jaak wiha tagasi hoides. „Sa käib ju ümber sulastega. Alles natukesi aja eest tuli ta sulase Mardiga ühes kodu."

„Armas Jaak, ära hakka ilmaegu teotama," ütles nüüd Dru peremees. „Maret läks täna koolitua juure lugemisele; ega see ime ole, kui ta teel Mardiga kokku sai. Ma nägin küll, et nad kahekesi kodu tulivad, mis sest siis wiga on!"

„Maret, kas sa siis tõeste mind wasta ei wõta?" küsis Jaak weel kord.

„Ei wõta," oli Maretis lühike wastus.

Nüüd ei jõudnud Jaak oma wiha enam hoida, waid hakkas täie häälega tännitama: „No kas pole hull asi, tema ei taha mind! See on pagana temp! Võtku teid üks ja

teine! Wõi tema ei taha mind: Noh waata mull asja."

„Säta parem tännitamine seisma, Jaak," ütles nüüd Dru peremees. „Sest ei tule midagi wälja; ära aja asja hullemaks!"

„Kas sa arwad, Maret, et mina naest ei saa," tännitas Jaak. „Kümme tükki iga sõrme päale, ütlen sulle! Kümme tükki jah!"

„Hää küll, wõtta siis omale naene, kui sull neid nii palju on," ütles Maret, „aga mina nende mitme kümne hulgas ei ole."

„No noh, küll te mind meeles peate," ähwardas Jaak, „ega ma seda teile ei kingi. Sumalaga!"

„Sumalaga!" hüüdsiwad isa, ema ja tütar. Kirudes läks Jaak wärawast wälja. Ta kirjutas wiha pärast hambaid. „Sa jah, see on Mardis tegu! Ma nägin küll, keda Maret punase näoga tagasi tuli koolitua juurest. Küll ma talle näitan. Wõi tema käib ka tüdrukutega ümber!" pomises ta weel iseenesette. — — —

Mädal aega läks mööda. Kulas läks jutt laiali, et Jaak Maretit omale ei olla saanud. Mõnda kui niisugustel lugudel ikka sünnib, parastasiwad ühed ja halatsesiwad teised.

Teisel pühapäewal tõmbas Mart oma kõige paremad riided selga, wõttis pudeli marjawiina tasku ja läks Drule. Dru peremees oli just parajaste aias, mis õue kõrwal oli ja kus sees õunapuud ja muud wäga ilusaste õitsesiwad.

„Tere tere, Dru peremees,“ ütles Mart aeda astudes.

„Tere Sumal eme! “waastas Dru peremees.

„Noh, kuida käsi käib, auus naaber?“ küsis Mart.

„Muidu käiks häästi küll,“ waastas Dru peremees, „kui mitte wahest pahu asju ei juhtuks. Kulap oled kuulnud isegi juba, et Mäe Jaak minewal pühäl minu tütre Maretil kosjas käis. Maret ei wõtnud teda wasta, ja selle pärast teotab ja laimab mind ja mu last igal pool, aga kõige enam kõrtsis.“

„Oh, ei ole wiga,“ lisas Mart juure, „ega

sest palju tähele ei panda; iga üks teab ju misugune mees Mäe Jaak on.“

„Sah, aga pahandust teeb niisugune asi ometi,“ ütles Dru peremees.

„Armas Dru peremees, ära pane pahaks,“ ütles Mart, „kui minul ka täna üks asi sinu juure ja palwelle tulla on. Ma ütlen üsna otsekohe wälja. Mull on himu naest wõtta. Tead ju isegi, armas Dru peremees, et ma küll teise sulane alles olen aga nii palju ma teenin, et oma naesega wõin läbi saada. Kas lubad oma Mareti minule?“

„No waata, jälle üks kasilane,“ ütles Dru peremees. „Kuid tuleb neid ju õige sage-daste. Noh minul selle wasta midagi ei ole, kui Maret tahab: Mina olin ka teise sulane, kui naese wõtsin. Oli natuke raske, aga sain läbi küll. Ülem asi on, et inimene korralik ja töötegija on. Niisugune mees oled sina. Eks me küsi siis Mareti poolt otsust.“

Ta läks tuppa ja tõi jällegi Mareti ühes emaga aeda.

„Noh, Maret,“ ütles isa, „minewal pühäl

oli sull kofilane, ja tana on sulle teine tulnud. Mis sa siis arwad sest asjast. Kas wõtad selle kofilase wasta?"

Mareti nägu lõi tulipunaseks.

"Noh, ütle, kas tahad teda?" küsis isa edasi.

"Jah, tahan küll," wastas Maret, kelle paled weel enam lõkendama hakkasivad.

"Wõi nii," ütles isa. "Wõtke siis, lapsed, minu ja ema poolt õnnistust, ja ma soowin, et teitest õnnelik paar saaks. Soowin ka, et peagi sulasest peremees tuleks."

Nüüd joodi kihluse wiinad ära, ja kõik olid wad rõõmsad. — —

Küla tädid olidwad peagi kuulda saanud, et Mart Mareti peigmees on, ja kandsiwad selle eest hoolt, et see igal pool tuttawaiks sai. Seda wiisi kuulis sest asjast ka Mäe Jaak. Ta wihastas end kangeste selle üle ja ahwardas Marti.

Ühel pühapäewal tuli Mart kirikust kodu. Tal oli mõnigi asi toimetada ja nõnda oli ta pea õhtani kiriku juure pidanud jääma. Tee

just oli juba kaunis tühi inimestest. Mart läks parajaste ühest metsast läbi, kus sees tee käänas. Kui ta tee käänuist üle oli, kargasiwad korraga tema selja taga metsast kaks meest wälja, kellest teine Mäe peremees Jaak oli ja teine üks tema sõpradest. Ilma et Mart märkas, tõmbasiwad nad Marti selile maha.

"Dot', oot' me tahame sulle keretäie anda, nii et sa ümised," hüüdis Jaak. "Dot, oot, sina tüdrukute meestimees; wõi sina tahad Maretit omale!"

Wemblad olidwad mõlematel käes ja nad tahtsivad Marti peksma hakkata. Aga Mart oli tugew, ei nad jõudnud teda maas kinni hoida. Ta kargas üles ja hoidis mõlemate wemmaldest nii kõwaste kinni, et kumbgi ei saanud midagi teha. Seda wiisi maadsiwad nad tüki aega. Aga äkitselt astusiwad tee käänu tagast kaks meest ette kes Marti ja ka tema peksjaid tundsiwad. Jaak ja tema aitaja pistsiwad punuma. Aga see ei aidanud ühtigi sest nad tunti juba ära. Kihelkonna kohus mõistis Jaagule ja ta abile kumbgille 25 rubla trah-

wi ja kolm päewa wee ja leiwa pään istumist wangitornis.

Minul ei ole enam muud jutustada, kui et sügise Mart ilusa Maretiga pulma pidas ja pärast õnnelikult elas. Suba kahe aasta pärast sai ta ise peremeheks ja elab veel praegugi.

R. U. S.

M õ n d a s u g u s t.

Tark otsus.

Ludwig XIV. kuulus ja wägew Prantsuse kuningas, kuis kord oma kuulsa ministri Colbert'i käest: „Kust see tuleb, et minul suure ja pereka Prantsusemaa kuningal mitte wõimalik ei ole wäikest Hollandimaad ära wõita ja oma alla heita?“ Minister wastas: „See tuleb sest, et ühe maa suurus mitte ükski tema maapinna laius ja pikkus ei ole, waid tema inimeste olust ja waimust. Et Hollandi rahwas nii usin, töökas, kasin ja kindel on, selle

pärast on teda üpris raske ära wõita ja alla heita.“

Rooma pillamine.

Rooma jutustaja Julius Capitolinus kirjutab: „Keiser Caracalla tahtis kord toreda sõdamaaja anda. Ta kutsus kaksteistkümmend inimest wõeraks, mis koguni selle aja kombe ja Rooma wana-sõna wasta oli: „Seitse wõerast teewad wõeraspidu, aga üheksa juba larmima seltskonna.“ See keisri meelest „wäike“ wõeraspidu maksis aga meie raha järelle üle kolmesaja tuhanda rubla. Ei ole just teada, kuida keiser oma wõeraid üles pidas, aga muidugi ei olnud sõdgid wist odawamad kui need asjad, mis külalistele weel päänle selle kingiti; sest iga üks sai selle poisi ja ka ettelõikaja, kes teda laual talitawad, siis ka weel kuld- sed waagnad, kus päänle talle sõdgid ette kanti, omale kingituseks. Inimesi kingiti sel ajal ju ka. Päänle selle saadeti igale ühele wõerale igast tõuust kodu- ja metsa-loomadest, selle

liha oli süüa antud üks elaw elajas kodu. Nende hulgas oli haruldasi lindusid ja muid loomasid, mida weel mitmed neist külalistest ei olnud näinudgi. Sga kord kui joodi, toodi uued karikad Aleksandrini kristallist, mis see kord kõige kallim oli, siis ka jälle kuldpeekrid, ja kõik anti õnnelikele mõrastele kingituseks. Weel muid kallid kingid andis keiser oma külalistele. Pääle sõdma hakati wiskmängu mängima, ja raha selle pääle andis keiser oma taskust. Kui wiimaks mõrad wasta hommi-
kut purjus pääga kodu hakkasiwad minema, sai igaüks neist jumalagajätmise-kingituseks ilusa tõlla emaeeslitega ja kutsariga ühes. Emaeeslite riistad oliwad hõbedaga ära tikitud.
— Nõnda oli lugu ühe ainsa „wäikese“ õh-
tusdõmmaajaga sel ajal, kui Rooma keisrid nii pillawal kombel elasiwad, ja sest näeme meie, kuida nad põhjatud summad ilma asjata ära kulutasiwad.“

Tubaka ajalooft.

„Kust on tubaka suitsutamine tulnud?“
Nõnda küsib wist mõnigi mees ja naene. Mja-
raamat kostab meile selle pääle, et Hispania
mees Hernandez de Toledo tubaka üleüldse kõige
esite Euroopa maale tõi ja nimelt umbes aasta
1550 ümber. See mees oli tubaka põleta-
mist Amerika pärisrahwa juures Sankt Do-
mingo saarel näinud. Peagi lagunes tubaka
põletamine wõi suitsutamine Hispanias laiali
ja sai moodiks mõetud. Tuba aastal 1560
sai ta Prantsuse päälinnas Pariisis pruugita-
waks. Sel ajal nimetati tubakat aga teise
nimega kui nüüd ja nimelt nikoti rohi (Herba
nicotiana). Prantsusemaalt lagunes tubaka
pruukimine aega mõõda kõigisse teistesse maa-
desse. Kust see tuli, et ta nii laialt ja üle-
üldse on pruugitawaks saanud, ei mõista
mina mitte seletada. Mina, nende ridade
kirjutaja, olen küll ka piibutaw mees, aga just
diget kasu ei tunne ma sest mitte tulewat.
Kus ta aga ometi suurt kasu saadab, see on

sõjas ja mujal kus paha haifu palju on. Ka on ta neis maades hää pruukida, kus niisugune kliima on, mis terwiselle kahju teeb. Meie maal, kus muidugi terve kliima on, ei ole talt suuremat midagi kasu, waid ta on harjund wiisiks saanud, millest pärast wäga raske on lahkuda. Selle pärast on parem kui noored mehed esiotsa suisutama ei hakkagi, pärast jääb suu rikkumata ja mõnigi hää kopek kulutamata. — Esite, kui uus asi wälja tuleb, siis on enamaste ikka kõik ta poolt. Kõik kiitsiwad tubaka pruukimist ja üks kirjamees kirjutas sel ajal: „Tubakat tuleb kui kallist rohtu auu sees pidada, ta on niisama kui igapäewane leib tarwiline asi. Kes leiba wihkab, see teeb pattu, kes tubakat wihkab, teeb ka pattu.“ Aga ei kestnud kaua, siis hakkati tubaka põletajaid taga kiusama. See sündis juba 1600 aasta ümber. Inglismaal löigati tubaka põletajatel kogu niina päest ära. Teiste maades kiusati neid muul wiisil ja nuheldi rängaste. Schweizimaal peeti tubaka põletamist kogu niinaku kuuenda kuu wastu

ja seletati seda kattekismuse tunnis. Niisugused armamised on nüüd kõik otsa saanud. Pätt ei ole tubaka pruukimine mitte, aga muidu asjata ja kasuta pruuk. Minus kasu on temast igawa aja ärawiitmine.

Joogiwesti mere pääl.

Suur on meri. Merd on enam kui maad. Meri ei ole muud kui suur weekogu. Aga kui laewad merel käiwad ja wett ligi ei wõta, siis sureksiwad kõik laewa rahwas joogi ja nusse ära sest mere wett ei wõi juua; ta on kibe-soolane. Nüüd aga tuntakse suurtes meredes niisuguseid kohtasid, kus magedat joogiwett merepõhjast hallika wiisil wälja keeb. Aga enne kui see westi mere põhjast wee-pinnale jõuab, on ta juba mere soolase weega segatud, nii et teda enam juua ei wõi. Üks Prantsuse ehituse-kunstnik, nimega Bosselli, olla nüüd niisuguse riista teinud, millega wõib sügawast mere põhjast saält kohast, kust just magedat wett wälja keeb, joogiwett kätte saada. Loo-

detakse, et see riist suurtel pikkadel merereisidel, mis wahest kuude kaupa kestawad, suureks kasuks saab olema. Suur anum, mis kinni, et wesi sisse ei pääse, lastakse ankruga wee põhja ja pumbatakse nõdride abil mage-dat wett täis ja tõmmatakse siis jälle kinniselt ülesse.

Kaljatilgad.

Mõisniku arwamine. Üks mõisnik Saksamaal oli kord kirikus ja laulis lauluramatust. Paulu sees leidis ta järgmised sõnad: „Oh Issand Jumal taewa ees, kõi ühesugused su ees“ j. n. e. Kuttu lõi ta oma naabrille küünarnukuga külge ja ütles: „See ei wõi olla, see ei tohi ka mitte olla! Seda ei wõi meie, mõisnikud, sugugi lubada.“

Tarf laps oma kasu pärast. Laps (emale): „Pai ema, sul on rosinaid, ma tean seda, anna mulle ka mõned nendest.“

Ema: „Hää küll, ma annan sulle peotäie! Noh wõta nad, mu tütar!“

Laps (rõõmuga): „Terwe peotäie! Kulla pai ema, anna ja siis ise, sul on suurem peo!“

Tunnistus teenrille. Üks peremees: „Tulin Teie juure küsima, kas see sulane, kes Teie juurest lahti sai, ka truu ja hää sulane on; ma tahaksin teda oma teenistusesse wõtta. Kas ta ka hästi käsku täidab?“

Teine peremees: „Truu ja hää on ta küll, aga käsku ta ei täida hästi. Kümne korda kõige vähem saatsin ma ta Teie juure seda sadat rubla, mis Teil mulle maksta on ära tooma, aga ta ei ole weel mitte punast krossi toonud.“

Wiimane jook. Kohtumõistja (surma mõistetud kurjategijalle): „Enne kui sind ära surmatakse on sull weel luba hääd jooki juua; walitse nüüd wälja, mida tahad juua, kas wiina wõi õlut.“

Kurjategija: „Noh, auus kohtumõistja, ei kumbatgi, waid palusfin ennemalt elu-piken-damise-rohu-jooki.“

Salaasi. Üks tõdmees (teisele): „Kuule, Süri, mull on palwe sinu wasta.“

Teine tõdmees: „Noh mis sa soowid?“

Esimene tõdmees: „Waata, mina sain täna pruudi käest kirja, aga ma ise ei oska lugeda, aga sina oskad. Loe sina kiri mulle ette, aga luba, et ma sinu kõrwad kinni hoian, et sa ei kuule, mis kirja sees seisab.“

Igal pool ühte wiisi. Ajalehe lugeja: „Küll on aga see weider lugu. Mina loen siin praegu ajalehest, et Amerikamaal naesed ühel koosolemisel on nõuks wõtnud alati püksa jalaš kanda.“

Päältkuulja: „Mis saäl imeks panna on! Ega meilgi lugu teisiti ei ole. Meie naesed lubawad uulitsal küll mehi pükstega kâia, aga kodus panewad püksid omale jalga.“
